

Ker ni delavcev, zapirajo gostilne in prilagajajo delovnik

Turizem Domači kader je še vedno prva izbira
Februarja bodo delodajalci kandidate iskali tudi v Črni gori

Slovenski turizem se tako kot panoga po vsej Evropi spopada s pomanjkanjem kadra. Delodajalci se najraje odločajo za zaposlovanje domačih delavcev, kadar teh ni, so jih prisiljeni iskati tudi v tujini. Tako je pričakovati, da bodo na februarjem zaposlitvenem dogodku zavoda za zaposlovanje v Črni gori med iskalci gostinskih in drugih turističnih profilov tudi delodajalci iz te panoge.

MAJA GRGIČ

Napovednik zavoda za zaposlovanje v prvem polletju letos največjo rast zaposlovanja pričakuje v gostinstvu. A ključni izziv za delodajalce je še vedno vprašanje, kje je mogoče najti primeren kader, številni delavci so namreč že med epidemijo odšli v druge dejavnosti, mnogi se upokojujejo. »Goriška regija je kadrovsko prazna, še huje je na italijanski strani,« ugotavlja predsednica sekcije za gostinstvo in turizem Patricija Furlan, sicer iz družinske gostilne in picerije Ošterija. Pravi, da celo dolgoletni priznani gostinci zapirajo lokale, ker ni mlajšega kadra, ki bi prevzel delo, marsikje pa so prisiljeni delovni čas prilagoditi, saj zaposleni niso pripravljene delati zvečer ali ob koncih tedna.

V Turistično gostinski zbornici Slovenije menijo, da iskanje kadra ostaja izziv, da pa se položaj vendarle nekoliko izboljšuje. Na to po ocenah zbornice vplivajo tudi pogoji dela, saj se je povprečna bruto plača v panogi od leta 2018 do leta 2022 po njihovih navedbah povečala za dobrih 23 odstotkov. »Po podatkih naših članov so se izzivi pri pridobivanju kadra v turizmu nekoliko zmanjšali, zaznan je tudi prihod zaposlenih iz drugih panog,« pravi direktor te zbornice Fedja Pobegajlo. Opozarja, da povprečje izkrivlja siva ekonomija z uradnim izplačevanjem minimalnih plač, vendar ne pri

njihovih članih. Povprečna plača v gostinstvu je novembra lani po podatkih statističnega urada znašala 1704 evre bruto, najnižja panožna osnovna plača pa je še vedno nižja od minimalne.

Po delavce v Črno goro

Delodajalci v en glas zatrjujejo, da imajo najraje domači kader, kadar je ta na voljo, če ga ni, so prisiljeni zaposlovati tujce, pri čemer so po besedah Furlanove delavci z območja nekdanje Jugoslavije že pravi prestiž, saj je komunikacija z njimi lažja. Zavod za zaposlovanje je tako najprej za drugo polovico februarja v Črni gori načrtoval poseben zaposlitveni dogodek, ki bi bil namenjen le iskanju kadra v turizmu, a ga bodo zdaj zaradi splošnega pomanjkanja delavcev v Sloveniji razširili na vse dejavnosti. Nekateri turistični ponudniki ga iščejo tudi v Bangladešu, na Filipinih in drugih azijskih trgih, a je tega za zdaj pri nas malo, ugotavljajo v zbornici.

Fedja Pobegajlo pravi, da podpirajo spremembe zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev, ki predvideva, da bo tudi v turizmu mogoče sezonsko delo, saj so si za to dolgo prizadevali. Pogoji za opravljanje sezonskega dela v turizmu in gostinstvu so po predlogu enaki, kot veljajo za sezonsko delo v kmetijstvu in gozdarstvu, razlika je le v tem, da mora biti za opravljanje sezonskega dela v turizmu in gostinstvu vedno sklenjena pogodba o zaposlitvi. Na zbornici se zdaj zavzemajo še za možnost rotacije kadrov – da bi, na primer, pozimi lahko delali na smučiščih, poleti ob Obali.

Sindikat si prizadeva za boljše pogoje dela

»Pomanjkanje kadra je še vedno povsod veliko. Ključni problem je zadržati delavce, ki še vedno odhajajo drugam,« ugotavlja sekretarka Sindikata delavcev gostinstva in turizma Slovenije Breda Črnčec.

Tisti, ki ostajajo, so namreč vse bolj obremenjeni, zato bo po njenih besedah treba izboljšati delovne pogoje in plače, predvsem mlade je težko pritegniti. »Z rezultati smo za dva odstotka presegle leto 2019, za delavce pa nikoli ni denarja,« opozarja. Tudi v tem sindikatu si prizadevajo, da bi bila najnižja osnovna plača enaka minimalni.

V Savi Turizmu pojasnjujejo, da za zdaj nimajo večjih težav s pridobivanjem delavcev. »Verjamemo, da je to posledica konstantne prisotnosti na trgu kadra in postavitve dobre osnove za ohranjanje in privabljanje novega kadra,« pravijo. Dodajajo, da bi jim bilo v največjo pomoč skrajšanje časa pridobivanja delovnih dovoljenj za zaposlitev tujcev, ki so zelo dolgotrajna in precej daljša kot v sosednjih državah. Tuji delavci v skupini Sava Hotels & Resorts predstavljajo desetino zaposlenih, večina jih je iz držav nekdanje Jugoslavije. Dogodka v Črni gori se ne bodo udeležili.

Promocija poklica

Težav s kadrom v gostinstvu in turizmu se zavedajo tudi na ministrstvu za gospodarstvo, zato skupaj s Slovensko turistično organizacijo (STO) promovirajo te poklice. Tega so se lotili tudi na letošnjem sejmu Informativa. »Že dolgo se ukvarjamo z iskanjem rešitev tega izziva v tesnem sodelovanju s turističnim gospodarstvom in šolami. Ugotovili smo, da imamo dober izobraževalni sistem ter da je zagotovljena celotna vertikala, da je mogoče izobraževanje v turizmu vse do doktorata. Šole imajo zanimiv, sodoben program, po drugi strani pa nam turistično gospodarstvo zagotavlja, da so se precej izboljšali delovni pogoji. Ker ugotovljamo, da je poznavanje raznovrstnih poklicev v gostinstvu in turizmu ter številnih priložnosti

za uspešno samostojno podjetniško pot na tem področje preskromno, si dodatno prizadevamo, da poklice res približamo mladim,« je povedala generalna direktorica direktorata za turizem Dubravka Kalin.

Delodajalci si prizadevajo za možnost rotacije kadra.

Sprememba zakona naj bi omogočila sezonsko zaposlovanje v turizmu.

Ministrstvo in STO promovirata poklice v gostinstvu in turizmu.

Goriška regija je kadrovsko prazna, še huje je na italijanski strani.

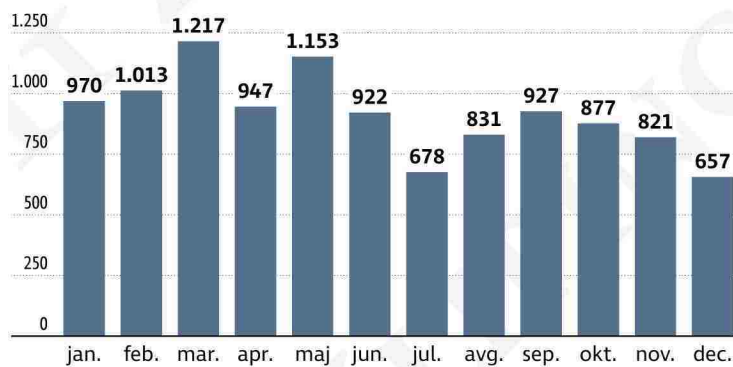
PATRICIJA FURLAN

Povprečna plača v gostinstvu se je v zadnjih letih zvišala, a najnižja panožna osnovna plača je še vedno pod minimalno. FOTO JOŽE SUHADOLNIK

Iskano število delavcev v gostinstvu in turizmu

leto 2023

DELO Vir: Zavod RS za zaposlovanje